

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 128 | detsember 2010 - jaanuar 2011

www.kliinikum.ee/leht

Tartu Ülikooli Kliinikum

Foto: Arne Maasik

Uuel aastal uue hoo ja lootustega

Üks aasta on taas igavikku saadetud. Kuusk on viidud toast, verivorsti- ja piparkoogilõhngi läinud. Esimene eurouhkus, ehmatus ja -pohmelus läbi põetud. On paras hetk kaeda korraks nii tagasi möödunudle, kui kiigata tulevikku.

2010. aasta ei olnud kergegete killast. Aasta algas kaunis radikaalsete eelarvekärbetega. Kuigi raha oli kõigil ridadel vähem, ei olnud mingil juhul tegu viirelemise aastaga. Vaatamata suurusele suurenes töömaht päris mitmel erialal ning 2010. aasta ei jää ajalukku kindlasti mitte kärbeta, vaid saavutuste aastana. Olgu ehk silmapaistvamana nimetatud esimene kopsusiirdamine Eestis. Kokkuvõttes võib öelda, et aasta kujunes tunduvalt paremaks, kui me kartsime. Ka tuludkulud said aasta lõpuks palju paremasse tasakaalu, kui oli esialgne prognoos. See oma-

Foto: Pille-Riin Pregel

URMAS SIIGUR
juhatuse esimees

korda võimaldas kõigile töötajatele ka üle mitme aasta detsembris aasta-lisatasu maksta.

2011. aasta ei saa mitte roosamannaline olema. Kuigi nii Eesti kui maailmajandus ilmutab selgeid toimimise märke, võib tee üldiste tööhõivenäitajate ja palkade tõusuni ning sealtkaudu tervishoiu rahastamise paranemiseni olla vägagi pikk. Majanduskasvuga kaasneb ka inflatsioonitempo kiirenemine, mida juba möödunud aastal selgelt tunda oli. Siiski usun ma, et kui eelmise aasta sai parem, kui kartsime, siis alanud aasta saab olema edukam, kui praegu loota oskame. Olgu teil tuba soe, lapsed terved ja rahu hinges.

UUDIS

~5%

kliinikumi töötajatest
on keskmiselt igal kuul
haiguslehel **LK 9**

Dr Laisaar valiti aasta inimeseks

Ajaleht Postimees pidas äsjamöödunud, 2010. aasta inimese tiitli vääriliseks Eesti esimese kopsusiirdamise eestvedajat, kliinikumi torakaalkirurgi dr Tanel Laisaart.

Postimehe peatoimetaja Merit Kopli sõnul on dr Laisaar tunnustuse ära teeninud mitte üksnes eduka kopsusiirdamisoperatsiooni juhtimise, vaid ka jäägitu pühenemise eest toimiva siirdamissüsteemi ülesehitamisele Eestis. Lisaks soovitakse arsti valimisega aasta inimeseks tunnustada kõikide Eesti tublide meedikute tööd.

Palju õnne dr Laisaarele ka Kliinikumi Lehe poolt!

Montenegro tervishoiujuhtide delegatsioon tutv- vus kliinikumiga

24. novembril väisas kliinikumi Montenegro tervishoiuminister prof Miodrag Radunovic koos kaheksaliikmelise kaaskonnaga, et saada ülevaade kliinikumi töökorraldusest ning tutvuda uue ravikorpusega.

Külaskäik leidis aset väliskollegide kolmepäevase Eesti visiidi raames, mille eesmärgiks oli tutvuda meie riikliku tervishoiusüsteemiga, sh toimunud reformidega ning rahastamise ja haiglaravi korraldusega.

UUS TÖÖTAJA

Madis Sepa

Käesoleva aasta juunikuus asus radioloogiakliiniku radioloogiatehnikuna ametisse Madis Sepa.

Madis Sepa iseendast:

2008. aastal lõpetasin õpingud Tartu Tervishoiu Kõrgkoolis radioloogiatehniku erialal. Oma esimesed töökoostused sain peale II kursuse lõpetamist, kui avanes võimalus minna suveks Tallinna Diagnostikakeskusesse MRT-operaatorina tööle. Seal tekkis eriline huvi MRT-uuringute vastu ja peale seda olen ennast just selles vallas püüdnud arendada. Loomulikult olen tutvunud ka KT- ja röntgen-uuringutega.

Oma eriliseks kireks ja hobiks pean esmaabi. Selle pisku sain külge juba 3. klassi koolijärgisena, kui liitusin Tartu maa Punase Risti Seltsi vabatahtlikega. Nüüdseks olen seltsi aktiivne liige olnud vahelduva eduga juba 15 aastat ning saanud selle aja jooksul palju esmaabialaseid koolitusi. Hetkel olen juba ka ise koolitaja ja harin selles valdkonnas teisi.

Minu eesmärgiks on enast pidevalt nii ametialaselt kui muudel elualadel täiendada ja olla hea kolleeg oma kaastöötajatele.

Madis sulandus kiiresti meie kollektiivi

Kuid Madist mitte märgata on võimatu! Seda eelkõige tema kahemeetrise kasvu ja mehise oleku tõttu. Sealjuures on ta ise aga äärmiselt rahulik ja tasakaalukas. Kuna Madis omas varasemat töökoostumust magnetresonants-tomograafia (MRT) kabinetis, saime teda kohe ühes kõige keerulisemas radioloogia uuringuvaldkonnas rakendada. Loodame väga, et Madist ei meelita välismaa ahvatlevad tööpakkumised ega rauge tema õpihimu ning ta rakendab oma üha uuenevaid teadmisi just meie kliinikus.

TERJE MARKUS
radioloogiakliiniku ülemõde

Prof Margus Lember 50

12. detsember märgib sisekliiniku juhataja prof Margus Lemberi jaoks olulist tähtpäeva igal aastal. Tänavu oli sel kuupäeval pidutsemiseks põhjust veelgi enam – professoril täitus 50. eluaasta.

Kuidas kliiniku juht oma pidupäeva tähistas ning möödunud ajale tagasi vaatab, palusimegi tal Kliinikumi Lehe lugejatega jagada.

Kuidas tavaliselt oma sünnipäevi peate? Mil viisil tähistasite käesolevat juubelit?

Sünnipäevad on tähtsad lapseas, siis oodatakse iga järgnevat aastat pikisilmi. Lapsed tahavad ikka vanemaks ja suuremaks saada, lisaks on sünnipäev lihtsalt tore päev kingituste ja tordiga. Sünnipäevade vahed tundusid lapsepõlves pikad. Hiljem hakkab neid aga üha tihedamini tulema ja ega uue eluaasta saabumine teab mis sündmus enam polegi. Sünnipäevade eest ma metsa pole kunagi jooksnud, ent suurejooneline tähistaja ka pole. Poolsajandi puhul otsustasin seekord küll ka pidu pidada.

Mida peate oma ametiaja kõige olulisemaks ja tähtsaimaks saavutuseks?

Kui silmas pidada kümnet aastat sisekliiniku juhatajana, siis olen soovinud, et meie kliiniku kõik erialad töötaksid ühtse meeskonnana üksteist vastastikku tugevdades, et ülikooli kliinikule kohaselt oleks kõigil erialadel käimas heatasemeline teadus- ja õppetöö lisaks sellele, et kliinilises töös oleksime arvestataval tasemel. Suure ja paljuprofilise kliiniku juhtimisega on nii nagu suure perega: kui ühele lapsele saavad käpikud, siis teisele kindlasti samal ajal salli ja kolmandale karvamüts. Olen tahtnud, et kõigil oma ametis oleks piisavalt vabadust ja sõnaõigust, ent samavõrd ka kohustust nii oma eriala kui kliiniku ees. Tõsine heameel on olnud iga kaitstud doktoritöö üle, mida olen juhendanud kümne aasta jooksul neli.

Foto: Jaak Nilson

Millised on sihid edaspidiseks?

Järgmine suurem eesmärk on ette valmistada ja edukalt läbi viia kliiniku kolimine veel olematusse uude majja, mis eeldatavasti siiski lähiaastatel valmib. Kuigi L.Puusepa 6 on mõnus maja ja kunagise haiglaehituse viimane mall, siis tänapäeva nõuetele see enam kuidagi ei vasta. Siis saab üle ka ruumilisest eraldatusest, mis sisekliinikul suurest majast praegu on. Tahaks välja arendada korraliku sisehaiguste polikliiniku koos päevastatsionaariga, uues majas ehk realiseerub ühine endoskoopikeskus nii nagu ülikooli-

haiglale kohane. Tihedam koostöö kirurgiikliinikuga siirdamiste alal väärib jätkamist ja süvendamist. Teadustöös on hästi käivitunud luu ainevahetusega seotud uurinud, krooniliste haiguste ravi- tulemi hindamine, seda eeskätt artriitide puhul, ning metaboolse sündroomiga seotu.

PROF MARGUS LEMBERIGA vestles MERILI VÄLJAOTSA

Pikemat versiooni intervjuust prof Lemberiga loe www.kliinikum.ee/leht/

Kliinikumi „kroonijuveelid“ dr Aet Lukmann, dr Terje Kukk ja ämmaemand Aili Piir

Just sellise tiitliga võib patsientidelt laekunud tagasiside põhjal pärjata nimetatud kliinikumi meditsiinitöötajaid. Viimase kolme aasta jooksul on nad tänaseni tipus püsinud hooldaja Varvara Sangernebo kõrval patsientidelt kõige enam personaalseid kiidusõnu pälvinud.

Fototõttus: kliinikumi arhiivi põhjal Merili Väljaotsa

Kõik kolm on kiituse üle ülalatuud, kuid samas sellest ka väga liigutatud. „Ma ei mäleta, millal viimati nii südamessemineva tunnustuse osaks sain,“ ei varja taastusravi arst dr Lukmann on rõõmu. Dermatoveneroloog dr Kukk aga imestab, et kuigi nahahaiguste kliinikus on kompleks head sõnad personali aadressil juhtkonna poolt jooksvalt ette lugeda, ei ole talle kordagi jäänud muljet, et neid just temale teistest kolleegidest enam oleks. Siiski tunnistab ta, et see teadmine andis talle kena portsjoni positiivset emotsiooni. „Järgmisele aastale võib vastu minna tundega, et sinu tegemisi on tunnustatud.“

Ühed patsientidelt kolme aasta jooksul enim personaalseid tänuavaldusi saanud kliinikumi töötajad: taastusravi arst dr Aet Lukmann, ämmaemand Aili Piir ja dermatoveneroloog dr Terje Kukk.

» Oma edu saladuseks peavad tohtrid ja ämmaemand südamega tehtud tööd ja heasoovlikku suhtumist patsientidesse.

Ämmaemand Aili Piirgi leiab, et kiidusõnu võib pida patsientide rahulolu peegelduseks: „Südanuostojendav on teadmine, et sinu tööga olakse rahul,“ tõdeb ta. „Seda enam, et rahulolijaid on mitu – hea, et olen suutnud aidata ja toetada ema tema jaoks tõeliselt raskel pingutusel. Hea, et laps on oma sündimisega hästi toime tulnud. Hea, et isa on olnud tubli toetaja.“

Oma edu saladuseks peavad tohtrid ja ämmaemand südamega tehtud tööd ja heasoovlikku suhtumist patsientidesse. Dr Lukmann usubki,

et kiitus ja laitus mõõdad pigem suhtlemisoskust kui erialaseid teadmisi. „Patsiendid soovivad, et nendega räägitakse,“ selgitab ta. Samuti tuleks arsti sõnul aidata haigel ja tema lähedastel elurõõmu hoida. „Ka halbu uudiseid saab edasi anda nii, et need ei raba jalust.“

Aili Piir tõdeb, et oma osa mängib ka see, et tööd on tehtud juba aastaid ja ikka sellepärast, et see meeldib väga. Ämmaemand tunnistab, et kuigi sünnitaja abistamisel on aja jooksul palju muutunud, on tal olnud meeldiv nende

muutustega kaasa minna. Siiski on ta alati püüdnud toetada sünnituse loomulikkust. „Ilmselt on see naistele meeldinud,“ arvab ta.

Ka dr Terje Kuke meelest on patsientide tänulikkuse taga arsti armastus oma töö vastu. „Küllap siis patsiendid on seda tunnetanud.“ Samas ei soovi ta mingil juhul kogu au üksinda endale võtta. „Kindlasti jagan seda tänu ambulatoorse osakonna õe Heli Valtisiga ja statsionaarse osakonna õdedega, kelle hoolitseva suhtumise osaliseks patsiendid alati saavad.“

MERILI VÄLJAOTSA

Tublide töötajate kolleegide kommentaare loe Kliinikumi Lehe internetiversioonist www.kliinikum.ee/leht/

Näiteid patsientide kiidusõnadest:

- „Kogu südamest tänan õdesid, abipersonali ja kõige - kõige rohkem oma raviarsti ja lohutajat igas olukorras dr Aet Lukmanni.“ (17.10.2008)
- „Lp Aili Piir! Täname Teid, et lõite turvalise tunde ja olite toeks, kui meie pere seda lahingut võitis!“ (06.10.2009)
- „Eriti tahaks tänada dr Terje Kuke, kelle poolt määratud väga hea ravi ja väga meeldiva suhtumisega patsiendisse paranesid minu jala-särehaavadid palju tervemaks.“ (15.02.2010)

Kopsukliiniku füsioterapeudid aitavad patsientidel taastuda

Et vähendada kroonilisest hingamisteede haigusest tingitud sümptomeid ning vältida riskifaktorite kõrvaldamise läbi haiguse arenemist ja progresseerumist, töötab kopsukliinikus kaks füsioterapeuti.

Just nende õlul lasub ambulatoorses ja statsionaarses ravis patsientide ning pre- ja postoperatiivses perioodis haigete füüsilise võimekuse ja kopsufunktsiooni säilitamine ning parandamine.

Aastatega on aktiivravi haigete kontingent muutunud:

patsiendid on enamasti eakad ja lamajad ning vajavad palju abistamist. Krooniliste haigete puhul võib täheldada pikaldasest haigusseisundist tingitud väsimust ja nende hooldusprotsessist osavõtivate omakeste kurnatust.

Olles aastaid tegutsenud

koduse hapnikraviõena ning kokku puutunud paljude kroonilise hingamispuudulikkusega haigetega, on alati juttuks tulnud ka haiglates viibitud aeg. Enamasti on füsioterapeutide tööga väga rahule jäädud ning püütud neilt haiglas saadud nõuandeid kodus-

ki järgida. Siiski on ka patsiente, kes kodusele ravile naastes füsioterapeutidest menetlustest (hingamisharjutused, hingamisteede puhastamise tehnikad jne) loobusid. Põhjuseks sunduse ja seni haiglas käepärast olnud meditsiini-personali läheduse puudus.

Kuidas meie füsioterapeudid patsiente abistavad?

Maarika Ojala

Füsioterapeudi tööd jälgides täheldasin, et esmalt ta vestles haigega ning ootas kannatlikult ravivõtetele nõustumist. Patsient oli esiti küll pisut pahur, kuid lõpuks leibus ning soostus voodiservale istuma. Seejärel uuris terapeut, kas haigel on mugav ning vahetas märgunud mähkme. Siis ulatas ta patsiendile PEP pudeli ja püüdis kannatlikult haige puhu-

misrütmi sättida, sealjuures teda kiites ja julgustades. Mingil hetkel paelusid füsioterapeudi tähelepanu tühjad rögaanalüüside nõud, ta võttis haigelt analüüsid ning toimetas need koheselt edasi. Seejärel jätkati võimlemisega. Hiljem nägin Maarikat koos haigega koridoris kõndimas.

Lisaks erialasele pädevusele oskas ta näha lisaprobleeme ja lahendas need iseseisvalt pöör-

Füsioterapeut Maarika Ojala.

dumata õe või hooldaja poole, kelle kompetentsi oleks õendushooldustegevus kuulunud. Nii lamavate kui liikuvate patsientidega võimlemine, liikumine osakonnas ja treppidel, hingamistreeningud, asendidrenaažid koos rindkere manipulatsioonidega, asendite vahetused, toetamised, tugiraamide kohandamine, koormustestid – see on igapäevane füsioterapeudi töö.

Karine Rüütel

Aasta tagasi suunasin füsioterapeutilisele nõustamisele ekstreemselt ülekaalulise keskealise naise. Näinud teda kodusel ravil, tundus tema ülekaalulisus olevat kopsuhaigusest paranemisel suureks takistuseks. Füsioterapeut Karine kuulas patsiendi ära ning alustas ADL toimingute ja füüsilise sooritusvõime hindamisega. Seejärel valis ta patsiendile treenimiseks sobiva abiva-

Füsioterapeut Karine Rüütel.

hendi ning pani südamele dieetõe poolt koostatud toimumise järgimist. Mõne kuu möödudes juhtusin sama patsienti uuesti vastuvõtul

nägema – tal oli füsioterapeudiga suurepärase kontakt, tema kehakaal oli juba mõned kilod langenud ning igapäevaste toimetustega toimetulek ei nõudnud enam nii suurt pingutust. Ka raskest kopsuhaigusest oli ta paranenud.

See on suurepärase näide, kuidas haigel tekkis soostumus, mis on heaks aluseks tervenemisele. Eriti raske on raviga nõustumist saavutada tugevalt ülekaaluliste patsientide ja niko-

tiinsõltlaste puhul. Füsioterapeudi nõustamise järgselt saavutati põhjal võime me Karine puhul rääkida lisaks professionaalsele pädevusele veel ka heast eneserefleksiooni võimest. Ambulatoorse osakonna füsioterapeudina teostab ta koormustestide, võimleb patsientidega, osaleb rehabilitatsiooni meeskonnas, nõustab nikotiinsõltlasi, aitab leida sobivaid abivahendeid ja õpetab neid kasutama. Lisaks teostab une-uuringuid – nõustab ja õpetab aparatuuri kasutama.

Nagu eelnevatest näidetest ilmneb, avaldab kogu ravitöö kvaliteedile professionaalse tegevuse kõrval suur mõju ka oskus patsienti kuulata, julgustada ja toetada. See kõik

nõuab füsioterapeudilt järjekindlat, kannatlikku ja empaatilist lähenemist.

Kopsukliinik hindab oma füsioterapeute väga kõrgelt. Mõlemale spetsialistile jagub

tööd küllaga ja hea meelela sooviksime oma meeskonnas näha veel ühte füsioterapeuti, kellele jaguks tegevust statsionaarselt hingamisfunktsiooni toetava aparatuuriga ja kes

oleks toeks kopsutransplantaatsiooni meeskonnale.

CARINE GROSS
kopsukliiniku ülemõde

Perekooli koordinaator Anne Ilves septembris loengut pidamas.

Perekooli loengud muutusid tasuliseks

Alates 1. oktoobrist tuleb rasedatel ja nende saatjatel naistekliiniku perekooli loengu eest maksta 50 krooni suurust osalustasu.

Perekooli koordinaatori Anne Ilvese sõnul korraldati senine tasuta teenus ümber tasuliseks, et kindlustada registreerunute osavõtt loengutest. „Harvad polnud juhused, kus 18-st nimekirjas olevast osalejast tuli kohale vaid kaks. Samal ajal aga jäid teised soovijad seetõttu osalemisvõimalusest ilma,“ selgitas ta. „Seega tekkis meil vajadus inimesi kuidagi distsiplineerida.“

Kahe kuu pikkuse praktika põhjal tuleb tõdeda, et loengute tasuliseks muutmine vähendas oluliselt inimeste huvi teenuse vastu, millest tingituna langes ka tegelik külastatavus ca 39% võrra. Keskmine ühe loengu auditooriumi hulk kahanes 14,5-lt 7,5-le ning ühe kuu jooksul perekoolis osalejate arv eelnevate kuude keskmisest 503-lt 180-le oktoobris ja 208-le novembris. Ning kui varasematel kuudel oli iga päev mitu loengut, siis nüüd toimub neid keskmiselt kuus korda nädalas. „Huvitaval kombel vähenes ka osakonna tutvustustest osavõtjate arv, kuigi see teenus on jätkuvalt tasuta,“

Perekool 2010. aastal:

- 19 lektorit
- 9 loenguteemat
- 6 loenguteemat nii eesti kui vene keeles
- 369 loengut ja 130 osakonna tutvustust viimase 11 kuu jooksul (koos tasulistega kokku)
- Aasta esimese 9 kuu jooksul (tasuta loengute periood):
 - 5746 osalejat (loengud ja osakonna tutvustused kokku).
 - keskmine loengute külastatavus kuus 503 inimest
- Viimase 2 kuu jooksul (tasuliste loengute periood):
 - keskmine loengute külastatavus kuus 194 inimest

avaldas ämmaemand imestust.

Samas näitas novembrikuu jooksul läbi viidud tagasisideküsitlus, et külastajate rahulolu perekooli loengutega on jätkuvalt kõrge ega ole pärast nende tasuliseks muutmist langenud. „Muidugi tahetakse nüüd väljakäidud raha eest

saada tootenäidiseid, tasuta parkimist, komplekshinda koos partneriga tulijatele ja igasugused muud soodustusi,“ muigab Anne Ilves ning tõdeb, et kuigi külastajatele ei ole kahjuks võimalik seda kõike pakkuda, on kaalumisel süsteemi sisseadmine, kus iga kahe loengu külastamise järel on kolmas juba tasuta.

Veel tegeletakse käesoleval hetkel laiema loengutevaliku väljatöötamisega, mida külastajad ankeetküsitluse tulemuste põhjal samuti perekoolilt ootavad. „Kindlasti püüame edaspidi kaasata suuremat hulka lektoreid ning naisteenõuandla peresekuse käivitumisel on võimalik ka teemade osas patsientide soovidele paremini vastu tulla,“ räägib Ilves perekooli tulevikuplaanidest. „2011. aasta 1. jaanuarist on lisaruum loenguteks peresekuses olemas ja siis saab juba edasi mõelda. Ideid ja mõtteid selleks igatahes on.“

MERILI VÄLJAOTSA

Jõulukuu lastekliinikus

Detsember on jõulukuu ja seostub ikka kingituste jagamisega. Seetõttu oli suur rõõm kogeda inimeste entusiastlikkust ning andmisrõõmu, mis ühel või teisel moel meieni jõudis.

Kuu aja jooksul oli kõikidel patsientidel ja töötajatel võimalik nautida Koidu Lauri vaibanäitust „Villast võlutet“. Autor on oma töödese sisse viitnud palju rõõmsaid mõtteid, soove, unistusi ning veidi vigurit ja mõistujuttu.

Sama liigutav oli Tartu Teatri näitlejate Romero Tamre, Tess Pauskari ning Algis Astmäe soov tuua haiglas viibivate lasteni meeleolukas lavastus „Vahva rätsip“.

Peale selle pakkusid jõulukuul lastele erinevaid tegevusi meisterdamiste, mängude ja laulude näol Tartu Tervishoiu Kõrgkooli I kursuse ämmaemandad, korporatsioon Filiae Patriae liikmed ja Laeva Põhikooli lapsed õpetaja Triin Napa juhendamisel.

Lastefondi vabatahtlikud eesotsas Kaisa Söödiga täiendasid meie mängutubasid uute mänguasjadega. Samuti hoolitses Tartu Tarbijate Kooperatiiv koostöös Lastefondiga nende laste eest, kes jõuluõhtu haiglas pidid veetma. Igale kommitile lisas Peep Sooman omalt poolt raamatu "Tapeedipoiss Tambet" ning kingitusi käis lastele üle andmas jõuluvana isiklikult.

Suur aitäh kõikidele pühendatud aja ning heade tegevuste eest!

EVELYN EVERT
lastekliiniku ülemõde

Kvaliteetne ravi on ohutu ehk infektsioonikontrollist kliinikumis

Infektsiooniriski maandamisega on kliinikumis tegeletud juba ca 10 aastat, millest seitse viimast spetsialiseerunud teenistusena. Üle-ülemöödunud murranguline, 2008. aasta tõi uue ravikorpuse valmimise näol kaasa muutusi ka infektsioonikontrolli teenistuse igapäevatoos.

Ümberkorraldustest kõneledes toovad infektsionistid ühe peamise plussina esile, et kliinikute koondumine ühe katusse alla löi soodsas pinnase ühtsete mängureeglite tekkeks. „Kui varem olid ehk erinevates struktuuriüksustes ajaloolistel põhjustel kehtinud mõneti erisugused normid, siis ühte majja kokku tooduna on inimesed üksteisele lähemal, kommunikeeruvad rohkem ning see tagab sellise hea sünergia,“ sõnab infektsioniarst Vivika Adamson. „Seda ka eeskirjade osas.“

Lisaks on maja kompaktsuse tõttu struktuuriüksuste tegevus nüüd paremini jälgitav ning infektsiooniteenistus neile kergemini kättesaadav. „Nii et majade ühendamine on mõlemat pidi kasuks tulnud,“ leiab Adamson. Ka õpetegevust ning erinevad ühisüritusi, loenguid ja koolitusi on teenistusel uutes tingimustes mugavam ja lihtsam läbi viia ning korraldada.

Kuna uue korpuse valmimise käigus sai põhjalikult ümber ehitatud ka vana haiglaosa sissepääs ning fuajee, kuhu rajati infektsioonikontrolli teenistuse uued ametiruumid, paranesid oluliselt üksuse enda töötingimusedki. Oma tegevuse alperioodil 7 aastat tagasi tuli teenistusel hakkama saada keldrikorruse ruumides, seejärel tegutsesid pikalt L.Puusepa 8 II korrusel nn remondipiirkonnas. „Toimetasime seal koos remondi-meestega,“ muigab Vivika Adamson. „Nii et sellega võrreldes, vaadake siia!“

Ka infektsiooniteenistuse õed nõustuvad, et uus töökoht on igati mugavam. Kui varem tuli erinevate kliinikute külastamiseks sageli terve pikk retk ette võtta, siis seda muret enam

Foto: Jaak Nilson

Dr Maimets toonitab, et tänapäeval ei ole ohutuse tagamise protseduurid, nagu näiteks käte hügieen, üksnes vaba valik, vaid kuuluvad rangelt meditsiinitöötaja ameti juurde.

ei ole. „Vahemaad on väiksemad ja sellest tingitult on ka aja kokkuhoid suur,“ sõnab infektsionisti Maarit Maimets. Samas nendib ta, et kuigi teenistuse töö on kliinikute koondumisega paljuski edenenud, on mitmed probleemid siiski kinni inimestes ja kaardis. „Olgu see maja, milline tahes seal ümber, kui seltskond on omamoodi, siis nii on.“

Ka teenistuse direktor Matti Maimets toonitab, et uute tingimustega kaasnenud positiivseid tendentse varjutavad siiski veel ka mitmed püsiprobleemid.

Esmajärjekorras teeb infektsionistidele muret kolleegide mõtteviis, mis hetkel ei ole veel piisaval määral suunatud ravi turvalisusele. „Paljud ei taju veel, et tänapäeval ei ole ohutuse tagamise protseduurid, nagu näiteks käte hügieen või vaktsineerimine, üksnes oma asi ja vaba valik,“ selgitab teenistuse direktor Matti Maimets. Need kuuluvad meditsiini-

töötaja ameti juurde nagu peaks kuuluma ka arusaam, et seeläbi kaitstakse oma patsienti, mitte ainult isennast. „Kui sa töötad üksi kuskil kontornurgas või raamatukogus kapi taga, siis muidugi! Ei taha-ära vaktsineeri, milles küsimus!“ on Mai-mets resoluutne. Meditsiini valdkonnas töötavad inimesed endale sellist suhtumist aga tema sõnul lubada ei saa.

Teenistuse juhi meelest on infektsioonivaldkonna probleemid paljuski seotud Eesti ühiskonna väheste teadmiste ja mõistmusega. Maimetsa sõnul on tegemist 21. sajandi paradoksiga, kus arstiabi areng toodab suure infektsiooniriskiga immuunpuudulikkusega patsiente järjest juurde, samal ajal aga ei ole inimeste mõtlemine ega sellealane haridus ravi edendamisele järele tulnud. „Ravitehnikate poolt ollakse tohtu kõrgel tasemel, kuid

arusaamine lihtsatest hügieeni- ja infektsioonikontrolli küsimustest on alles lapsekingades,“ nendib ta.

Näiteks toob ta haiglate avatuse Eestis ja Euroopas. „Põhjamaades on nii, et ilma võtmata ei saa sa haigla ravi- piirkondade ustest sisse. Aga meil on peaaegu selline olukord, kus igaüks võib praktiliselt kohe praegu opituppa sisse marssida,“ on Maimets veendunud, et haigla ohutusele ei pöörata veel piisavalt tähelepanu. Seda peegeldab tema meelest ka üsna hoolimatu infektsioonialane suhtumine välisvisiitidesse ja tudengite õpetamise. „Erinevates riikides on mikroobide resistentsuse esinemine erinev,“ selgitab ta ning lisab, et seetõttu nõutakse paljudes riikides tõendit MRSA kandluse kohta. Sama lugu on tudengitega, kes mujal arenenud Euroopa riikides peavad haiglasse õppetööle suundudes esitama vaktsineerimistõendi ja andma erinevaid analüüse. „Meil tuleks ka selles suunas liikuda, et me rohkem selliseid asju nõuaksime,“ tõdeb Matti Maimets, et kliinikumis infektsioonivallas arenguruumi veel on.

Siiski ei ole teenistuse juht üleliia pessimistlik ning tunnustab, et esilekerkinud kitsaskohti ei saa pidada üdini negatiivseks, pigem on tegemist meditsiini arengu paratamatu kaasproduktiga. „Head ei sünni ilma halvata,“ usub ta, et vajakajäämised on vaieldamatult igasuguse progressi ja edendamise aluseks. „Kõik asjad liiguvad siiski ohutumas suunas. Aga nad ei ole veel päris sinnani jõudnud, et me saaksime pillid kotti panna ja ära minna!“

MERILI VÄLJAOTSA

Eurotransplant Meeting 2010

23.-24. septembrini toimus Hollandis Leidenis Eurotransplanti (ET) iga-aastane kohtumine, kus siirdamismeeskonnad üle Euroopa jagasid kogemusi ja arutlesid koostöö arendamise võimaluste üle.

ANNI KÜÜSVEK
uroloogia ja neerusiirdamise osakonna transplantatsiooni koordinaator

Kliinikumist osalesid rahvusvahelisel koosviibimisel neerusiirdajad dr Peeter Dmitriev ja dr Aleksander Lõhmus, immuunanalüüsi osakonna koosobivuslabori spetsialist Astra Västri ja transplantatsiooni koordinaator Anni Kүүsvek. Üritusest ei saanud osa võtta dr Toomas Väli, kes Tartust lahkumise asemel siirdas koos oma meeskonnaga urgentselt patsiendile maksa.

Kohtumine algas transplantatsiooni koordinaatorite koosolekuga, mille avas ET peadirektor Arie Oosterlee, kes on varasemalt väga kaua koordinaatorina töötanud. Üheks peamiseks arutlustemaks oli keeleprobleem. Nimelt on ET ametlikuks töökeeleks inglise keel, st kogu info doonori seisundi kohta tuleks ET infosüsteemi kanda inglise keeles, kuid väga sageli on näiteks röntgeni ja ultraheli kirjeldused edastatud kohalikus keeles. Selles osas on tublimad olnud just ET-ga hiljem liitunud väiksemad riigid, samas kui Saksamaa annab doonoriinfo peaaegu 100% juhtudest edasi saksa keeles. Osalejate lõbustamiseks loeti ette mõned doonori raportid hollandi, horvaatia ja sloveenia keeles.

Eurotransplantist

- Liikmesriigid (elanikkond 124,5 miljonit)*:
- Austria
- Belgia
- Horvaatia
- Saksamaa
- Luksemburgi
- Hollandi
- Sloveenia
- *Lepingupartneriteks on ka teisi Euroopa riike, keda aga ei loeta veel ET täisliikmeteks.
- Eurotransplantis siiratakse igal aastal ca 6600 organit.
- Organi siirdamist ootab kokku üle 16 000 inimese.

Kogemusi vahetasid ka valvekeskuse töötajad ET peakontorist Leidenis ja koordinaatorid erinevate riikide doonor- ja siirdamiskeskustest. Ühe põhiprobleemina kerksid esile logistilised küsimused – doonororganite transport peab toimuma võimalikult kiiresti ning haigla kaugus lennujaamast on oluline tähtsusega. Tihti jäetakse see informatsioon aga doonorist teavitamisel edastamata.

ET arvutisüsteem valib välja parimad retsiptendid igale doonororganile ning siirdamiskeskus peab pakutud organi aktsepteerima või tagasi lükkama ühe tunni jooksul, kuid ET koordinaatorite kogemused näitavad, et sageli võtab see palju rohkem aega (kuid valvekeskust viivitusest ja selle põhjustest ei teavitata), mistõttu tekib ka keerulisi olukordi. Transplantoloogid võivad soovida lisainformatsiooni doonori kohta, mida aga ei ole võimalik nii kiiresti saada. ET valvekeskuse töötajad tõdesid, et väga harva

teavitatakse doonorist nii, et kogu vajalik informatsioon (kõikide organite kohta) on antud piisavas mahus.

Kui Eesti liitub ET-ga, siis peame ka meie kogu organidooonori seisundit puudutavat info edastama ET infosüsteemi inglise keeles, st kõikide meditsiiniliste uuringute vastused tuleb tõlkida. Samuti tuleb teha palju koostööd Tartu ja Tallinna lennujaamadega, et võimaldada doonororganite tõrgeteta transport Eestis ja teiste ET riikide vahel, mis asuvad geograafiliselt meist võrdlemisi kaugel, muutes ajalise faktori kogu doonorprotsessi juures kriitiliseks. Selle vältimiseks tulebki täiustada koordinatsioonisüsteemi, mis oli ka nimeetatud koosoleku eesmärgiks.

Vaatamata võimalikele logistilistele probleemidele, annab ühinemine ET-ga Eesti organtransplantatsioonile hea võimaluse lahendada viimasel aastatel üleskerkinud, peamiselt Eesti väikese populatsiooniga seotud probleemid.

Näo-lõualuudekirurgid osalesid preparatsioonikursusel Austrias

Kliinikumi stomatoloogia kliiniku arst-õppejõud dr Tiia Tamme ja dr Liis Veede osalesid 6.-7. septembrini Innsbruckis koolitusel pealkirjaga „AOCMF Advanced Course Neck Dissections“ („Kaela piirkonna dissektsioonkursus edasijõudnutele“).

Arstide sõnul oli rahvusvahelise näo- ja lõualuudekirurgia spetsialistide ühenduse AOCMF-i poolt organiseeritud kursus väga kasulik, sest andis kiire meeldetuletuse nii kaela topograafilisest ja süsteemisest anatoomiast kui kasvajatega seotud kirurgilise ravi põhimõtetest. Koolituse suure plussina toodi esile ka võimalust prepeareerida tunnustatud õppejõudude kirurgide käe all. „Nii oli alati keegi sinu kõrval, mis demonstreerima operatsioonitehnikaid „laibamaterjalil“ või lihtsalt aitama üles leida mingit kindlat närvi või veresoont,“ kirjeldas dr Tamme.

Kursuse korraldust ja päevakava ülesehitust hindavad osalenud samuti heaks: teoreetilisele teemakäsitlusele järgnes koheselt käeline tegevus, mis aitas äsja omandatud teadmisi praktika läbi kinnistada. Koolitus lõppes ümarlauaga, kus osavõtjatel oli võimalus diskuteerida komplikatsioonide üle, mis võivad tekkida eelkõige pahaloomuliste kasvajatate ravis.

Kursusest võtsid osa kolleegid seitsmest erinevast riigist, lektoritena astusid üles Euroopas tunnustatud kirurgid Müncheni Ülikooli näo-lõualuudekirurgia kliinikust ning Innsbrucki Meditsiini Ülikoolist.

Stomatoloogia kliiniku kirurgide osalemine koolitusel sai võimalikuks tänu Baltrade OÜ ja TÜ Kliinikumi Arendusfondi toetusele.

Juhatus asutas uue preemia

21. detsembri koosolekul otsustas juhatus sisse seada preemia teadusajakirjas Eesti Arst avaldatud aasta parimale teadusartiklile.

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Mehed Liikuma

„Mehed liikuma“ Tartumaa aktiivgrupi liikmed 24. novembril toimunud kokkusaamisel, kus avati ümbrikud oma eesmärkidega ja tehti vahet kokkuvõtteid senisest tegevusest.

Mehed said liikuma ja tervemaks

Tänaseks on terviseprogrammi „Mehed liikuma“ pilootprojekt lõppenud ning aeg teha kokkuvõtteid. Toimunud tagasi vaadates võib tõdeda, et ettevõtmist saatis edu – mehed hakkasid end liigutama ning nende tervislik seisund paranes tublisti.

Viit Lõuna-Eesti maakonda (Valga-, Võru-, Põlva-, Jõgeva- ja Tartumaa) hõlmanud aastapikkuse projekti raames korraldati meestele koostöös maavalitsuste ja maakonna spordiliitudega tervisepäevi ja meeste tervise võtmeküsimusi käsitlevaid foorumeid, seati sisse informatiivne internetiportaali www.mehedliikuma.ee ning jälgiti 4 kuu jooksul sportimise mõju 28 mehest koosneva Tartumaa aktiivgrupi liikmete tervisele.

Idee projekti läbiviimiseks tuli sellel juhul, kliinikumi androloogiakeskuse mees-terastil Kristo Ausmehel ajend

» Suurimal määral paranesid aktiivgrupi 4-kuulise pilootprojekti käigus eeskätt seniste mitteliigutajate terviseparameetrid.

datuna isiklikust kogemusest. Olles ka ajapikku muutunud tüüpiliseks passiivse eluviisiga eesti meheks, kes suurema osa oma päevast tegeles istu-maavalitsuste ja maakonna spordiliitudega tervisepäevi ja meeste tervise võtmeküsimusi käsitlevaid foorumeid, seati sisse informatiivne internetiportaali www.mehedliikuma.ee ning jälgiti 4 kuu jooksul sportimise mõju 28 mehest koosneva Tartumaa aktiivgrupi liikmete tervisele.

Ausmehe sõnul said programmile püstitatud eesmärgid kenasti täidetud – huvi korraldatud ürituste vastu oli suur, tagasiside positiivne ning osalejatelt saadi palju mõtteid, kuidas projektiga edasi minna. Ka kõigi aktiivgrupis osa-

Aktiivgrupi (28 meest) nelja kuu tulemused:

- 28 meest kaotasid kokku **41 kg**
- 15 meest (kelle algne vööümbermõõt oli üle 90 cm) kaotasid kokku **32 kg** ning **3 cm** vööümbermõödust ühe mehe kohta
- 10 meest (kelle algne vööümbermõõt oli üle 100 cm) kaotasid kokku **30 kg** ning **3,5 cm** vööümbermõödust ühe mehe kohta
- Meeste keskmine CRV näit langes **3 korda**
- Meeste keskmine testoterooni tase tõusis **10%**

lenud meeste tervisenäitajad paranesid suuresti. „Tahtsime meestele teadvustada liikumise positiivset mõju ja tõestada, et kõik on sinu kätes ning lihtsaim võimalus oma tervise eest hoolitseda on regulaarne tervisesport.“ Kõige ilmekamalt annab kehalise aktiivsuse positiivsest mõjust tunnistust fakt, et suurimal määral paranesid aktiivgrupi 4-

kuulise pilootprojekti käigus eeskätt seniste mitteliigutajate terviseparameetrid.

Projekti pikemaajalisteks sihtideks on muuta Eesti meeste tervisega seonduvaid hoiakuid, parandada nende terviseteadlikkust ja tõsta tervet elatut aastate arvu. See tõttu ei ole terviseprogramm pilootprojektiga lõppemisega sugugi läbi. Vastupidi – seda on plaanis laiendada ka teistesse Eesti maakondadesse ning 2012. aastaks loodetakse sellesse kaasata kogu mandri-Eesti. „Oma tegevust jätkab kahtlemata ka aktiivgrupp ning soov on selle liikmete arvu kasvatada 45-50 meheni,“ valgustab Kristo Ausmees. „Samuti on plaanis käivitada väiksemaid iseseisvaid lisagruppe erinevates Eesti valdades ja kogukondades.“ Kas see plaan aga kavatsetud kujul ka ellu rakendub, sõltub projekti rahastusvõimalustest, mille otsimisega praegu aktiivselt tegeletakse.

MERILI VÄLJAOTSA

Peeglike, peeglike, kes on haigem meie haiglas?

Tänapäeva andmekogud võimaldavad toota rohkem statistikat, kui inim-kond eales analüüsida suudab. Katsume siiski heita kerge pilgu kliinikumi töötajate haigestumistatistikal, mis on tallel personaliosakonnas.

Käesolev vaatlus algas 2009. aasta detsembris s.o olukorras, kus hädakraaksujad ennustasid, et kolmandik Eesti elanikkonnast võib peagi haigestuda H1N1-seagripi ja 1000 inimest ka sellesse surra. Tegelik statistika näitab paraku kümneid kordi väiksemaid numbreid. Kliinikumis on keskmiselt igal kuul haiguslehel ca **5% töötajatest** (s.o kõik haigestumised ning haige lapse hoolduslehed kokku). Haiguste tõttu läheb kliinikumis kaotsi keskmiselt **2% tööpäevadest**. Kuivõrd ka gripihooaja kõrgharjal ei ületanud haigus- ja hoolduslehtede arv 8,5% töötajate koguarvust, siis võib järeldada, et H1N1-gripi seotud haiguskoormus jäi oodatust oluliselt madalamaks.

Loomulikult võib väita, et haiguslehtede statistika ei ole sobiv viis haigestumise hindamiseks, sest paljudel juhtudel „sinist lehte“ ei vormistata jne. Selles suhtes annab huvitavaid tulemusi erinevate töötajate kategooriate haigestumise võrdlus. Võimalik on hinnata arstide, õdede, hooldajate ja tugipersonali haigestumist (vt graafik). Selgub, et kui üldiselt käituvad kõverad vaatamata üksikutele väljalõikidele sarnaselt, siis erandiks on arstide haiguspäevad. Arstid on haiguslehel kaks korda harvem kui teised töötajad. Võib arvata, et arstide keskmine vanus on kõrgem ja seetõttu on haige lapse hoolduslehti vähem. Samuti võib oletada, et arstide töögraafik on paindlikum kui näiteks õdedel ja see võimaldab lühiajalisi haigestumisi ilma haiguslehte vormistamata. Küllap on selgitusi veelgi.

Kui kaevuda andmetesse, siis saab hinnata, missugustes

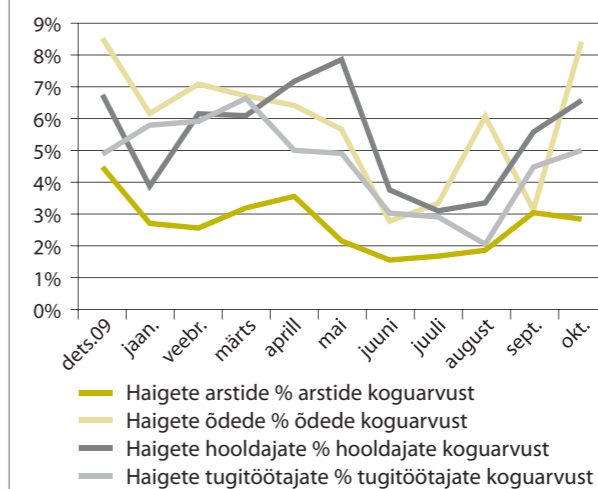
MARGUS ULST
juhatuse liige, peaarst

kliinikutes ja teenistustes on haiguspäevade osakaal suurem. Selgub, et kõige enam haiguspäevi on arstidel spordimeditsiini- ja taastusravini ning stomatoloogiakliinikus, õdedel kirurgia- ja naistekliinikus ning hooldajatel sise- ja kopsukliinikus. Aga positiivne külg? Kõige vähem tööpäevi läheb haiguslehtede tõttu kaduma ja seega „kõige tervemad“ arstid töötavad meil kirurgia- ja kopsukliinikus, õenduspersonali raudnaelad on närvikliinikus ja ühendlaboris ning purikana terved hooldajad töötavad naha- ja trauma-ortopeediakliinikus.

Mida kogu selle teadmise-ga nüüd siis peale hakata? Selge on see, et haigused ei käi mööda kive ja kände, vaid ikka mööda inimesi. 2% tööpäevakadu pole ka väga suur number ning küllap kolleegid teevad kaotatu tasa. Samas haigestumismustrid arstide jt töötajate kategooriate osas varieeruvad kliinikutes väga suure ulatuses. Nt kirurgia- ja kopsukliinikus töötavad käsikäes „kõige tervemad“ arstid ja „kõige haigemad“ õed. See tähendab vaid seda, et haiglas töötamine ei ole haigestumise seisukohalt ohtlikum, kui nt ühistranspordis sõitmine. Vaevalt aitab siin ka kogu personali vaksineerimine paanikahaiguste vastu ja pidev müsofoobia. Aga kindlasti on kasu tervislikest eluviisidest ja tasakaalustatud toidusedelst. Olge terved!

Käesolevas kirjatükis on kasutatud personaliteenistuse töötasu ja töö analüüsi osakonna juhataja Anne Märtini kogutud andmeid.

Arstide, õdede, hooldajate ja tugipersonali haigestumus kliinikumis 2009 det-2010 okt

Lastefond andis kliinikumile üle annetatjatel saadud lülud

15. detsembril toimetasid Lastefondi tarmukad vabatahtlikud kliinikumi erinevatesse osakondadesse heade inimeste poolt haiglaravil viibivatele lastele annetatud mänguasjad.

Fondi juubelinädala jooksul (8.-12. november) Tartu Kaubamajas paiknenud info- ja kogumispunkti toodud mänguasjad viidi piskeste patsientide rõõmuks rõõmuks laste-, psühhiaatria-, silma-, kõrva- ja hematologia-onkologia kliinikusse, EMOSse ning kirurgia- ja kardiokirurgia osakonda.

Kokku kogunes nädala jooksul ligi 8 suurt kotitait pehmeid mänguasju, suuremat kasti teist laadi lülud ning 2 väiksemat kasti lasteraamatuid ja lauamänge.

Pildipank kinkis IT Kolledžile serveri

17. detsembril andis SA Eesti Tervishoiu Pildipank IT Kolledži arvutivõrkude laborile üle kasutusest mahavõetud HP Proliant serveri koos 5TB kettamassiiviga.

Annetatud seade leiab rakendust IT Kolledži spetsiaalses võrgulaboris, kus viiakse läbi erinevaid kursuseid nokaal- ja laiside (LAN/WAN) võrkude ning WiFi sidetõrked alaste teadmiste omandamiseks.

Tartlased valisid aasta teoks kopsusiirdamise

Tartu linna ja ajalehe Postimees koostöös juba 13. korda väljaantava Tartu linna aasta teo tiitli sai tänava kliinikumis 2010. aasta oktoobris teostatud Eesti esimene kopsusiirdamine.

MEEDIAS

Kolm A gripidiagnoosi

kinnitati Tartu Ülikooli Kliinikum, kuid neil juhtudel viirust ei subtüpeeritud.

08.12.2010, Maaleht.
„Eelmisel nädalal leiti taas üs uue gripi viiruse kandja“

Hea uudis oli teatada Tartu ülikooli stomatoloogiakliiniku juhataja Taavo Seedrel. Nimelt alustab uuel aastal kliinikumi juures tegevust uus, päevakirurgia osakond, kuhu on planeeritud ka kontrollitud narkoosi võimalusega hambaravikabineti.

10.12.2010, Linnaleht.
„Hambaravi: võrdsed võimalused Eesti moodi“

Jõulukuul peab oma 50-ndat sünnipäeva Tartu Ülikooli Kliinikumi Sisekliiniku juhataja, sisehaiguste propedeutika professor, dr. Margus Lember.

13.12.2010, ERR.
„TÜK Sisekliiniku juhataja professor Margus Lember tähistab juubelit“

Proovi kogumine on kiire ja lihtne ja seda tehakse vanemate nõusolekul kõigile Eestis sündinud lastele 3.–5. elu-päevani kas sünnitusmajas või lastehaiglas. /.../ Kogu Eestis kogutud proovid saadetakse Tartu Ülikooli kliinikumi laborisse.

14.12.2010, SL Öhtuleht.
„Sõelteid kingivad terveks kõigile lastele“, autorid: Mari-Liis Uudelepp ja Maris Teder-Laving

Spordimeditsiini üks peamine prioriteet on kaitssta sportlase tervist – ära hoida haiguslike seisundite teket, olemasolevate haiguste süvenemist ja äkksurma.

16.12.2010, Eesti Päevaleht.
„Noorsportlaste tervist peab kontrollima“, autorid: Agnes Mägi, Rein Kuik, Eve Unt.

Kui te jääte ravile Ida-Tallinna Keskhaiglas või Tartu Ülikooli Kliinikum, siis tõenäoliselt lahkude neist haiglastest elusana.

17.12.2010, Eesti Ekspress.
„Ekspressi haiglate edetabel: Millises haiglas me sureme?“

Postimehe aasta inimeseks tunnustatud kopsuarst Tanel Laisaar on tema kolleegi sõnul filigraanset tulemust armastav inimene /.../.

21.12.2010, Postimees.
„Kolleg: Laisaar selgitas igapäevast siirdamise vajalikkust“

Elektroonilise asjaajamise aasta

2011. aasta algusest võtab kliinikum kasutusele elektroonilise dokumendihaldussüsteemi WebDesktop.

Elektrooniline dokumendihaldussüsteem ehk DHS võimaldab:

- hallata dokumente selleks spetsiaalselt loodud tarkvaras;
 - loobuda dokumentide hoidmisest *Outlooki Public Foldersi* kataloogides;
 - määrata dokumentide juurdepääsu õigused, lubades töötajatele ligipääsu vaid tööks vajalikele dokumentidele;
 - suunata digitaalseid dokumente kooskõlastamiseks ja kinnitamiseks, sh digitaalseks allkirjastamiseks;
 - leida kiiresti vajalikke dokumente;
 - liita omavahel seotud dokumendid, näiteks hankelepingud, lepingute lisad, aktid ja arved üheks tervikuks;
 - hallata ühist kontaktide registrit;
 - hoida dokumente autentsetena kogu nende eluea jooksul;
 - viia läbi arhiivinduslikke toiminguid.
- Süsteem võetakse kantselei- ja informaatikateenistuse koordineerimisel kasutusse järk-järgult, hõlmates järjest uusi dokumendiliike.

lei- ja informaatikateenistuse koordineerimisel kasutusse järk-järgult, hõlmates järjest uusi dokumendiliike.

Aasta alguses alustatakse WebDesktopis kliinikumi ametliku kirjavahetuse registreerimist, lisaks hakatakse selles rakenduses haldama korraldusi ja käskkirju. Töövoogude juurutamine toimub struktuuriüksuste kaupa.

Kutsume kliinikuid ja teenistusi, kes soovivad olla süs-

teemi esimeste kasutuselevõtjate hulgas, sellest teada andma e-posti aadressil Hele.Punga@kliinikum.ee. Seejärel analüüsime ühiselt läbi tööprotsessi ja korraldame koolituse.

Head uut asjaajamisaastat!

INFORMAATIKATEENISTUS, KANTSELEITEENISTUS

Lastekliinik andis ülevaate aasta teadustegevusest

5. detsembril leidis aset lastekliiniku iga-aastane teaduskonverents, kus võeti kokku 2010. aasta teadustegevus ning tutvustati suuremaid projekte ja uurimistöid, millega kliiniku arstiteadlased on aasta jooksul tegelenud.

Konverentsil tulid ettekandmisele 4 suulist ja 12 posterettekannet, millega lastekliiniku töötajad 2010. aastal väljaspool Eestit esinenud olid. „Valisime vaid need, kuna käesoleva aasta maikuus toimunud Eesti Lastearstide

Kongressil esitlesid meie arstid kümneid ettekandeid, mis ei oleks lihtsalt ajalisel meie konverentsiprogrammi mahatunud,“ selgitas kliiniku juhataja prof Vallo Tillmann. Eri-line heameel on professoril selle üle, et teaduskonverent-

si oli kuulma tulnud kliinikumi juhatus täies koosseisus.

Möödunud aasta teadustegevust kokku võttes toob prof Tilmann olulisemate faktidena esile, et doktorikraadi kaitsetesid kaks kliiniku töötajat, lastehaiguste resi-

Kuidas on arstidele abiks ID-kaart ja digi-ID?

ID-kaart kehtib Eestis isikuttõendava dokumendina ka digitaalses maailmas. ID-kaardi abil saab kasutada riigiportaali, internetipanga teenuseid, osta ID-piletit, anda digitaalseid allkirju jpm. Alates 2010. aasta oktoobrist on lisaks tavalisele ID-kaardile võimalik taotleda ka digi-ID-d, mis kehtibki ainult digitaalses maailmas.

Arstid saavad ID-kaardi abil kasutada üle-eestilist Tervise infosüsteemi (mida tuntakse ka E-Tervise või Digiloo nime all), kuhu erinevate haiglate ja perearstide infosüsteemidest saadetakse patsientide haiguslugude kokkuvõtteid. Lisaks digi-epikriisidele saab Tervise infosüsteemis tutvuda ka patsiendi aegkriitiliste andmete (nagu allergiad, immuniseerimised jne) ja diagnoosidega.

Kuna Tervise infosüsteem ei sisalda veel kõikide patsientide kõikide haiguslugude kokkuvõtteid, siis ei ole garantiid, et konkreetse patsiendi info selles süsteemis on. Tulevikus muutub aga selline olukord üha sagedasemaks, kus patsiendil on kliinikumi ravile saabudes paberile trükitud haigusloo kokkuvõtte asemel kaasas perearsti soovitus vaadata patsiendi andmeid Digiloost. Siis läheb arstil kindlasti vaja ID-kaarti või digi-ID-d.

ID-kaardi taotlemiseks tuleb teil pöörduda Politsei- ja Piirivalveameti Kodakondsus- ja Migratsioonibüroo teeninduse poole ning esitada täidetud taotlusankeet, värvifoto, isikuttõendav dokument (nt pass) ning riigilõivu tasumistõendav dokument. ID-kaart kehtib viis ning digi-ID kolm aastat.

Kasulikku infot ID-kaardi taotlemise ja kasutamise kohta leiate ID-kaardi veebikeskkonnast <http://www.id.ee/> ning Politsei- ja Piirivalveameti kodulehelt <http://www.politsei.ee>

ID-kaart ja eHL

Kliinikumi arstid saavad patsiendi Tervise infosüsteemis arhiveeritud andmetega tutvuda haiglainfosüsteemi eHL kaudu. Selleks tuleb eHL-i kindlasti sisse logida ID-kaardiga. NB! Digiloost saavad infopäringuid teostada vaid arstid!

ID-kaardiga sisselogimise paikasättimiseks tuleb eelnevalt pöörduda Arvutiabi (telefon 731 9222, e-mail arvutiabi@kliinikum.ee) poole. Sealsed IT-spetsialistid kontrollivad üle konkreetse arvu-

ti ja veebilehitseja seadistused, ID-kaardi lugeja olemasolu ning sertifikaatide kehtivuse.

Kui arvuti on seadistatud, siis tuleb pöörduda eHL-i kasutajatoe poole (telefon 731 9009, e-mail ehlvalve@kliinikum.ee). eHL-i spetsialistid kontrollivad üle vajaliku menüüpunkti olemasolu ning annavad juhiseid ID-kaardiga eHL-i sisselogimise ning Digiloost päringute tegemise kohta.

2011. aasta esimeses kvartalis alustab informaatikateenistus ID-kaardi kasutamise koolitusi. Koolituste toimumisest teavitame kliinikumi töötajaid e-kirja teel.

INFORMAATIKATEENISTUS

Foto: informaatikateenistuse erakogu

ID-kaardi abil saavad kliinikumi arstid haiglainfosüsteemi eHL kaudu tutvuda patsiendi Tervise infosüsteemis arhiveeritud andmetega.

► dent Rael Laugesaar ja psühholoog Mairi Männamaa, ning lastekliinikuga olid tihedalt seotud ka Tuuli Metsvahi ja Rita Teegi 2010. aastal kaitstud doktoritööd. Lisaks avaldati 2010. aastal kliiniku lastearstide poolt 14

PubMedis tsiteeritud teadusartiklit. „Seda on küll vähem kui 2009. aastal, mil neid avaldati 25, kuid siiski võib selle arvuga igati rahule jääda,“ leiab kliiniku juhataja.

Suurematemate teadusprojektidest jätkus vastlõppenud

aastal Euroopa Liidu 7. raamprojekti teadusuuring „DIABIMMUNE“, kus ka kliinikumi lastekliiniku arstiteadlased koostööpartneritena kaasa löövad.

KLIINIKUMI LEHT

ARSTITEADUSKONNAS

• 1. detsembril Tartu Ülikooli aulas toimunud rahvusülikooli 91. aastapäeva aktusel promoveeriti TÜ audoktoriks Helsingi Ülikooli farmakoloogia ja toksikoloogia professor **Pekka Topias Männistö**.

• 8. detsembril nimetas Eesti Teaduste Akadeemia uued akadeemikud. 30 esitatud kandidaadi seast valis akadeemia juhatus välja 10, kellest seitse on Tartu Ülikooli teadlased. Akadeemikuks arstiteaduse alal sai TÜ inimese füsioloogia professor **Eero Vasar**.

Kaitsti doktoritööd:

• **Malle Kuum** teemal „Katioonide voolud mitokondrites ja endoplasmaatilises retiikulumis: uued rollid raku füsioloogias“. Juhendajad prof Allen Kaasik (TÜ farmakoloogia inst) ja prof Vladimir Veksler (Lõuna-Pariisi Ülikool). Oponent György Szabadkai, M.D, Ph.D (Londoni Ülikooli Kolledži füsioloogia inst).

• **Rita Teek** teemal „Varajase algusega kuulmislanguuse geneetilised põhjused Eesti lastel“. Juhendajad prof Katrin Öunap (TÜ lastekliinik) ja prof Mart Kull (TÜ kõrvakliinik). Oponent prof Lisbeth Tranebjærg (Panumi Instituut, Kopenhaageni Ülikool).

• **Daisy Volmer** teemal „Jae-müügiapteekide areng Eestis – avalik ja erialane arvamused“. Juhendajad: prof Peep Veski (TÜ farmaatsia inst) ja PhD J. Simon Bell (Ida-Soome Ülikool). Oponent prof Anna Birna Almarsdóttir Ph.D., M.S.Pharm. (Islandi Ülikool).

• **Ranno Rätsep** teemal „Psoriaasi ja vitiliigo geneetika IL10 perekonna tsütokiinide aspektist“. Juhendajad prof Sulev Kõks (TÜ füsioloogia inst), prof.emer. Helgi Silm (TÜ nahahaiguste kliinik), prof Eero Vasar (TÜ füsioloogia inst), dots Külli Kingo (TÜ nahahaiguste kliinik). Oponent dots Päivi Saavalainen, PhD (Helsingi Ülikool).

Kokku kaitsti 2010. aastal arstiteaduskonnas 22 doktoritööd, mis on ülikooli lõikes teaduskondadest teine tulemus. Ülikooli aktusel promoveeriti kokku 103 uut doktorit.

Ülevaate koostas
TUULI RUUS
arstiteaduskonna deканаadi juhataja

Toimus I arstiteaduskonna spordipäev

13. novembril TÜ Spordihoones aset leidnud ajaloolise tähtsusega üritus oli mõeldud kõigile arstiteaduskonna üliõpilastele ja õppejõududele ning kliinikumi töötajatele.

Ligikaudu 90 spordihimulise osavõtjaga spordipäev algas sprinterite mõõduvõtmistega, kus ärksamad võistlesid 60 m jooksus ja sama distantsi tõkkesprindis. Tõkkejooksus astus võistlustulle ka dekaan prof Joel Starkopf, kes ei pidanud nooremate kolleegidega konkureerides sugugi häbisse jääma.

Paralleelselt võistlusaladega jagasid oma ala asjatundjad õpihimulistele näpunäiteid kuulitõukes ning kõrgus- ja teivashüppes. Kõrgushüppe tehnikaid demonstreeris hiljuti arstiteaduskonna lõpetanud Anna Iljuštšenko, keda juhendas legendaarne kergejõustikutreener Martin Kutman. Treeneri energiast pakatav juhendamisstiil meelitas just kõrgushüppemati juurde enim huvilisi. Teivashüppe ja kuulitõuke nüansside selgitamise eest hoolitses kümnevõistleja Aigar Kukk. Elus esimest korda teivast käes hoidvaid üliõpilasi (ja ka õppejõude) võis näha peale taaskordset korraldust kaarega matile maandumist silmade särades püsti tõusmas.

Kaheksateistkümnele kergejõustikualale lisaks said soovijad proovida oma jõudu kal-

Foto: Artur Gornischeff

Dekaan prof Starkopf ei jäänud tudengitega mõõtu võttes häbisse.

juronimisseinal. Seda muudugi Alpiklubi Firn treenerite ja julgustajate valvsa pilgu all. Lisaks toimus kõigile huvitavale aeroobikasaalis mitmekülgne programm.

Võistlusliku päeva teises pooles toimusid meelelahutuslikud libaalad, mis pakkusid nalja ja rõõmu nii osavõtjatele kui pealtvaatajatele. 60 m ratastoolisprinti ei näe just iga päev ja kandraamitakistus-

jooks ei ole kergemate killast, kui sa just kandraamil lebaja pole.

Kõikidel aladel jagati välja kolm paremat kohta, lisaks hinnati ka osavõttu üldiselt. Kõikide võistlusgruppide arvestuses aktiivsete osavõtjate arvu põhjal võitis V kursus, kuid peaaegu võrdväärset olid esindatud ka III ja II kursus. Päeva lõpus mindi üheskoos Tampere majja, et visata leili

ja tähistada kordaläinud üritust.

Korraldusmeeskond EAÜS-i spordigrupist tänab kõiki osavõtjaid, pealtvaatajaid ja sponsoreid ning loodab, et järgmisel aastal tuleb veelgi parem üritus!

TAANIEL LAISK

III kursuse tudeng,
EAÜS-i spordigrupi liige

Tegijal juhtub

Novembrikuu Kliinikumi Lehes ilmunud artiklisse „Kliinikumi töötajate luud läbisid kontrolli“ lipsas sisse viga, mille sooviksime siinkohal parandada. Nimelt ei teostatud kliinikumi töötajatele densitomeetrilist uuringut mitte reieluukaelast või **puusast**, vaid reieluukaelast või **lülisambast**.

Vabandame sisekliiniku reumatoloogide ja oma lugejate ees!

KLIINIKUMI LEHT

?

Kes mängis tänavu jõuluvana?

Kas tunnete vuntside järgi ära?

Vastuseid ootame hiljemalt **24. jaanuariks** aadressil Merili.Valjaotsa@kliinikum.ee. Kõigi õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aastatellimus koju.

Foto: Internet ja kliinikumi arhiiv

